

Μονομελές Πρωτοδικείο Θεσ/κης 17/1991,

Πηγή: Δ.Ε.Ν. 47/91 σελ. 653

Περίληψη: Ο εργοδότης δεν οφείλει αποζημίωση στον μισθωτό, ο οποίος υπάγεται στην ασφάλιση του ΙΚΑ και υπέστη εργατικό ατύχημα, έστω και αν αυτό οφείλεται στην αμέλεια του εργοδότη ως προς την τήρηση των διατάξεων περί ασφαλείας των εργαζομένων. - Οφείλει όμως ο εργοδότης χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης του παθόντος. - Η σχετική αγωγή του μισθωτού εξαιρείται της καταβολής δικαστικού ενσήμου. - Πότε συντρέχει δόλος του εργοδότη ως προς το εργατικό ατύχημα. - Κριτήρια υπολογισμού της χρηματικής ικανοποίησης στην επίδικη περίπτωση.

Απόφαση Δικαστηρίου

Πρωτοδικής: ΕΥ. ΤΣΟΥΤΣΙΑΣ

Δικηγόροι: Αικ. Γιουλδάση, Β. Δίτης, Ν. Ζαΐκος, ασκούμενος

Από τις διατάξεις των άρθρων 34 παράγρ. 2, και 60 παράγρ. 3 του ΑΝ 1846/51, συνδυαζόμενες με εκείνες του άρθρου 16 παράγρ. 1 και 3 του Ν. 551/14, όπως αυτός κωδικοποιήθηκε με το από 24.7-25.8.20 Β.Δ. συνάγεται ότι όταν ο παθών από ατύχημα που έγινε μετά από βίαιο συμβάν κατά την εκτέλεση της εργασίας του ή εξ αφορμής αυτής υπάγεται στην ασφάλιση του ΙΚΑ, τότε ο εργοδότης του απαλλάσσεται από κάθε υποχρέωση για αποζημίωσή του. Μόνο εάν το ατύχημα οφείλεται σε δόλο του εργοδότη ή του προσώπου που προστήθηκε απ' αυτόν, υφίσταται υποχρέωση του πρώτου να καταβάλει στον παθόντα την προβλεπόμενη διαφορά του ανωτέρω άρθρου 34 παράγρ. 2. Η απαλλαγή αυτή καλύπτει και την περίπτωση της ειδικής αμέλειας, κατά την οποία το ατύχημα έγινε γιατί δεν τηρήθηκαν οι διατάξεις ισχυόντων νόμων, διαταγμάτων ή κανονισμών περί των όρων ασφαλείας. Έτσι, ο ασφαλισμένος στο ΙΚΑ παθών δικαιούται στις περιπτώσεις που δεν συντρέχει δόλος του εργοδότη κλπ. μόνο τις από το ΙΚΑ χορηγούμενες παροχές. Πλην όμως αυτός διατηρεί αξίωση κατά του εργοδότη του και του προσώπου που προστήθηκε από αυτόν, για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, όταν το ατύχημα οφείλεται σε πταίσμα αυτών. Και τούτο διότι η προαναφερθείσα απαλλαγή για "αποζημίωση" αναφέρεται σε αξιώσεις εντελώς περιουσιακού χαρακτήρα και δεν καλύπτει και την αξίωση για χρηματική ικανοποίηση, δεδομένου ότι καμιά παροχή χορηγούμενη από το ΙΚΑ δεν μπορεί να δικαιολογήσει τον αποκλεισμό της εν λόγω αξιώσεως που είναι διαφορετικής φύσεως και η επιδίκασή της ή μη εξαρτάται από την εύλογη κρίση του Δικαστηρίου (βλ. ΑΠ 1117/86 ΔΕΝ 42.969, Χ. Γκούτος - Γ. Λεβέντης "Εργατική Νομοθεσία" έκδ. 1988 σελ. 123, όπου και παραπομπές). Ως προς το κρίσιμο εν προκειμένω θέμα της υπάρξεως δόλου, θα πρέπει να σημειωθεί γενικώς ότι αυτός υφίσταται όταν ο πράττων προβλέπει και θέλει σε γενικές γραμμές τα παράνομα αποτελέσματα της ενεργείας του, γνωρίζοντας τα κρίσιμα για την απαγόρευση της πράξεώς του από το νόμο περιστατικά και έχοντας συνείδηση του άδικου χαρακτήρα της πράξεώς του (βλ. ΑΚ Γεωργιάδη-Σταθόπουλο, άρθρο 330 σημ. 23, σελ. 173). Ειδικώς στην περίπτωση εργατικού ατυχήματος, δόλος υφίσταται στο πρόσωπο του αδικοπραγούντος εργοδότη οσάκις αυτός αποσκοπεί στην παραγωγή του επελθόντος ατυχήματος και όχι μόνο όταν παραβαίνει απλώς το νόμο ή τον κανονισμό ασφαλείας των εργαζομένων, αποσκοπών έτσι στην επίτευξη μεγαλύτερου κέρδους με την αποφυγή των δαπανών που απαιτούνται εν προκειμένω ή στην μεγαλύτερη απόδοση των εργαζομένων, αποδεχόμενος έστω οποιοδήποτε αποτέλεσμα της παραλείψεώς του, όπως τραυματισμό εργαζομένου κλπ. (βλ. Εφ. Αθ. 1436/70 ΔΕΝ 26.907, όπου και παραπομπές).

(...) Η ενάγουσα έχει καταβάλει δικαστικό ένσημο, το οποίο όμως δεν απαιτείται στην προκειμένη περίπτωση, αφού πρόκειται για αγωγές περί καταβολής αποζημίωσης λόγω εργατικού ατυχήματος και, σύμφωνα με το άρθρο 15 Ν. 551/14 που διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 52 παράγρ. 8 Εισ. Ν. ΚΠολΔ, οι σχετικές αγωγές απαλλάσσονται της υποχρέωσης προς καταβολή δικαστικού ενσήμου (ΑΠ 267/75 ΕΕΔ 34.795, Εφ. Αθ. 4037/73 ΕΕΕΔ 32.1183). Η απαλλαγή αυτή επεκτείνεται για την ταυτότητα του νομικού λόγου και στις αξιώσεις από εργατικό ατύχημα που πηγάζουν από τις κοινές διατάξεις (βλ. Λ. Ντάσιος, "Εργατικό Δικονομικό Δίκαιο" Α/1 έκδ. 1986, σελ. 560 σημ. 4α).

(...) Η ενάγουσα συνεδέετο με το εναγόμενο νοσοκομείο, που αποτελεί ΝΠΔΔ, με σύμβαση εξηρημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, βάσει της οποίας παρείχε σ' αυτό την εργασία της ως καθαρίστρια-σιδερωτριά από 1.4.78 μέχρι 10.3.88, οπότε απεχώρησε υποβάλλοντας στη συνέχεια (14.3.88) και αίτηση συνταξιοδότησεώς της λόγω γήρατος προς τον ασφαλιστικό της οργανισμό που έγινε δεκτή και της χορηγήθη μειωμένη σύνταξη λόγω γήρατος. Όμως την 26.6.87, ενώ η ενάγουσα χειριζέτο μηχανικό σιδερωτήριο του εναγομένου, ενεπλάκη το αριστερό της χέρι σ' αυτό, με αποτέλεσμα να υποστεί εγκαύματα τρίτου βαθμού εις την

καμπτική επιφάνεια των 1ου, 2ου, 3ου και 4ου δακτύλου, κάταγμα της ονυχοφόρου φάλαγγος του δείκτη και του μέσου δακτύλου, εστίες με εγκαύματα 2ου βαθμού καθώς και θλάσεις των μαλακών μορίων κατά την εκτατική επιφάνεια του δείκτη, μέσου και παραμέσου δακτύλου". Προς θεραπευτική αντιμετώπιση του ανωτέρω τραυματισμού της, υπέστη και ακρωτηριασμό της ονυχοφόρου φάλαγγος του μέσου δακτύλου του αριστεριού χεριού της. Η ανωτέρω κάκωση της ενάγουσας εχαρακτηρίσθη ως "βαρεία σωματική βλάβη" που της κατέλιπε "μόνιμη αναπηρία" κατά τον μέσο δάκτυλο και την κατέστησε ανίκανη προς εργασία για ένα δίμηνο κατά την πρόβλεψη του ιατροδικαστή και για ένα περίπου εξάμηνο σύμφωνα με τις διαδοχικές γνωματεύσεις του ΙΚΑ που ακολούθησαν. Το ανωτέρω εργατικό ατύχημα οφείλεται αποκλειστικά και μόνο σε υπαιτιότητα και σε αμέλεια του εναγομένου, συνισταμένη στην εκ μέρους του μη τήρηση των απαιτούμενων όρων ασφαλείας λειτουργίας του προαναφερθέντος μηχανήματος και συγκεκριμένα στο ότι δεν επρόνοησε αυτός για την ασφαλή λειτουργία τούτου διά της (επανα) τοποθέτησεως προστατευτικού εξαρτήματος (προφυλακτήρα) το οποίο έφερε εκ κατασκευής, πλην όμως αυτό είχε αφαιρεθεί προ δεκαετίας περίπου υπό αδιευκρίνιστες συνθήκες. Η αμελής αυτή συμπεριφορά του εναγομένου ευρίσκεται σε άμεση συνάφεια με τον τραυματισμό της ενάγουσας. Εξ αιτίας αυτού του ζημιογόνου αποτελέσματος, η ενάγουσα υπέστη ηθική βλάβη, λόγω της θλίψεως που εδοκίμασε από αυτό, ειδικότερα από τη μόνιμη, έστω μικρή, αναπηρία που της κατέλιπε. Προς αποκατάσταση της ηθικής αυτής βλάβης, το Δικαστήριο άγεται στην κρίση να επιδικάσει υπέρ αυτής και εις βάρος του εναγομένου νοσοκομείου, το ποσό των 350.000 δραχμών, που το κρίνει εύλογο λαμβάνοντας υπόψη το βαθμό της αμέλειας του εναγομένου (όπως αυτή προκύπτει από τα αναφερθέντα περιστατικά και που τη χαρακτηρίζει ως βαρεία, δεδομένου και των κατά το παρελθόν επισυμβάντων προσομοίων ατυχημάτων), το μέγεθος της βλάβης της ενάγουσας και την κοινωνική θέση αυτής, καθώς και τη θέση του εναγομένου ως μη κερδοσκοπικού οργανισμού ταγμένου να υπηρετεί το κοινωνικό σύνολο.